

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
9974 1560
E-post
Poul.Bennetzen@rksk.dk

Dato
2. marts 2018
Sagsnummer
17-021636

Torben Sandgrav
Nørbyvej 52
6950 Ringkøbing

Tillæg nr. 1 til Miljøgodkendelse af 18-11-2009

gældende for husdyrbruget på adressen
**Nørbyvej 52,
6950 Ringkøbing**

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Slagtesvineproduktion, IE-Brug
67a Søgård hgd., Nysogn
Husdyrbrug omfattet af §12 stk. 3 i Bekendtgørelse
af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Karsten F. Tinning, Ringkøbing-Skjern kommune

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Torben Sandgrav Nørbyvej 52 6950 Ringkøbing	
Bedriftens adresse	Nørbyvej 52 6950 Ringkøbing	
Bedriftens miljøkonsulent	Rikke Ilsøe Mogensen Herningvej 3-5 6950 Ringkøbing Fastnet telefon: 96814223 E-mail: rim@vjl.dk	
Bedriftens matrikelnumre	98m	Søgård Hgd., Nysogn
	110c	Søgård Hgd., Nysogn
	110d	Søgård Hgd., Nysogn
	327	Søgård Hgd., Nysogn
	111z	Søgård Hgd., Nysogn
	110s	Søgård Hgd., Nysogn
	67g	Søgård Hgd., Nysogn
	67h	Søgård Hgd., Nysogn
	67a	Søgård Hgd., Nysogn
	93i	Søgård Hgd., Nysogn
	79b	Søgård Hgd., Nysogn
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune	
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	20961708 / 1001690367 / 55604	
Ejendomsnummer	7600008232	
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	
Ansøgning nr.	99.647 ver. 2 downloadet d. 5-1-2018 + fiktiv ansøgning 10.0050 ver. 1 Downloadet d. 26-6-2017	

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Miljøgodkendelse 18-11-2009		Ansøgt	
	Nudrift Antal/DE	Ansøgt Antal/DE	Antal	DE
Slagtesvin (31-106 kg)	6.500 stk. / 165,04 DE	8.928 stk. / 226,69 DE		
Slagtesvin (32-112 kg)			9.500 stk.	264,66 DE
I alt (DE)	165,04 DE	226,69 DE		264,66 DE
Bygningsmæssige forhold	Nudrift Kapacitet (m ³ /Areal m ²)	Ansøgt Kapacitet (m ³ /Areal m ²)	Kapacitet (m ³)	Areal (m ²)
Eksisterende stald 1	416 m2	416 m2		416 m2
Eksisterende stald 2	427 m2	427 m2		427 m2
Eksisterende stald 3	942 m2	942 m2		942 m2
Eksisterende lade	664 m2	664 m2		664 m2
Eksisterende gyllebeholder	400 m3	400 m3	400 m3	
Eksisterende gyllebeholder	2.050 m3	2.050 m3	2.050 m3	
Eksisterende gyllebeholder	1.000 m3	1.000 m3	1.000 m3	
Gyllekanaler	1.200 m3	1.200 m3	1.200 m3	
I alt	3.591 m2/ 4.650 m3	3.591 m2/ 4.650 m3	4.650 m3	3.591 m2

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsvin	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal stipladser	Virkemiddel
Eksisterende stald 1							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	2.113	58,87	32	112	530	Foderkorrektion
Eksisterende stald 2							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	2.410	67,14	32	112	610	Foderkorrektion
Eksisterende stald 3							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	4.977	138,66	32	112	1.260	Foderkorrektion
I alt		9.500	264,67	32	112	2.400	-

Indholdsfortegnelse

Stamblad:.....	2
Oplysninger om husdyrbruget:.....	3
Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift.....	4
1. Meddelelse af miljøgodkendelse.....	7
Baggrund og kort resumé	7
Afgørelsen	7
2. Vilkår for tillægsgodkendelsen	9
Generelt	9
Uheld og risici.....	9
Årsproduktion.....	9
Foder	9
Ophør.....	10
3. Formalia	12
Lovgrundlag	12
Høring og offentliggørelse	12
Klagevejledning	12
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering.....	13
Bilag 1: Miljøredegørelsen	16
1.1 Ikke teknisk resume:	16
1.2 Oplysninger om staldanlæg og besætning	16
1.3 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen	17
1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg	18
1.5 Beregninger på anlæg.....	19
1.6 Oplysninger om gødning.....	22
1.7 Opbevaringskapacitet	22
1.8 BAT (Bedst tilgængelige teknik)	23
Bilag 2: Miljøvurderingen.....	27
Vurdering af husdyrbrugets anlæg.....	27
Lokalisering.....	27
Generelle afstandskrav	27
Beskyttelseslinjer	27
Placering i landskabet.....	27
Indretning.....	27
Dyrehold/Produktion.....	27
BAT-Bedste tilgængelige teknik.....	27

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950
Ringkøbing
2. marts 2018

IE-husdyrbrug	30
Alternative løsninger.....	32
Ophør	32
Drift	32
Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof	33
Håndtering og opbevaring af affald.....	33
Håndtering af unormale driftssituationer og uheld	33
Egenkontrol.....	34
Naboforhold	34
Lugt	34
Støj.....	34
Lys.....	35
Fluer og skadedyr	35
Støv	35
Transport	35
Ammoniakupåvirkning.....	36
Generel ammoniakreduktion.....	36
Ammoniak påvirkning af natur.....	36
Bilag IV-arter.....	41
Vurdering af husdyrbrugets arealer	42
Konklusion	42
Bilag 4: Situationsplan, samlede anlæg	44
Bilag 5: Natur	
Bilag 6: Kulturmiljø	

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen.
Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 27. juni 2017 iht. §12 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse dateret den 18. november 2009 beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing.

I dette tillæg søges der om:

- En udvidelse af dyreholdet
- Ændring af fodervirkemiddel. **Fra** tilsætning af benzoesyre til foder **til** nedsættelse af protein -og fosforindholdet i foderet.

Det bemærkes, at dyreholdet udvides i eksisterende stalde.

Kort resumé

Ansøgningen om tillæg miljøgodkendelse omfatter en udvidelse af i husdyrbrugets antal af slagtesvin **fra** 8.928 (31-106 kg) svarende til 226,69 DE **til** 9.500 slagtesvin (32-112 kg) svarende til 264,66 DE.

Der anvendes følgende virkemidler til reducere udledninger af ammoniak, og fosfor:

- Protein -og fosforindholdet i foderet nedsættes.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse dateret 18. november 2009 af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 67a Søgård hgd., Nysogn beliggende på adressen Nørbyvej 62, 6950 Ringkøbing.

Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Tillægget omfatter en udvidelse i husdyrholdet i slagtesvin **fra** 8.928 (31-106 kg) svarende til 226,69 DE **til** 9.500 slagtesvin (32-112 kg) svarende til 264,66 DE.

Afgørelse om tillægsgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 99.647 ver. 2 downloadet d. 5-1-2018 + fiktiv ansøgning 10.0050 ver. 1 Downloadet d. 26-6-2017.

Afgørelsen om tillægsgodkendelse af husdyrbruget Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen,

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950
Ringkøbing
2. marts 2018

med mindre vilkårene i miljøgodkendelsen dateret 18. november 2009 og dette tillæg samt
generel lovgivning, stiller skærpede krav.

*Følgende vilkår fra den oprindelige miljøgodkendelse dateret 18. november 2009 falder
bort/erstattes af nye vilkår i tillægget:*

- Vilkår 8-9 – vedr. Årsproduktion
- Vilkår 10-11 – vedr. Foder

Følgende vilkår fra den oprindelige miljøgodkendelse dateret 18. november 2009 falder bort:

- Vilkår 43-48 – vedr. Udbringningsarealer

De øvrige vilkår i miljøgodkendelsen af 18. november 2009 er fortsat gældende.

Der gøres hermed opmærksom på, at tillægsgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse,
godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt
byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af
byggeriet.

2. Vilkår for tillægsgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne tillægsgodkendelse. Tillægget meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen dateret 18. november 2009.
- 2) Tillægget skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.

Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i 3. Formalia.

- 3) Ved manglende overholdelse af tillæggets vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.

Uheld og risici

- 4) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 5) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Årsproduktion

- 6) Tillæg til miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold af slagtesvin på 9.500 (32-112 kg) svarende til 264,66 DE.
- 7) Der må ikke på noget tidspunkt være flere end i alt 2.400 slagtesvin på stald.

Foder

- 8) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 27.509 kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes og korrigeres ud følgende ligning for korrektion af kvælstof jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	9.500
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	112
FEsv pr. kg. tilvækst	2,84
Gram råprot. pr. FE sl. svin	144,8 0
Kg N ab dyr pr. sl. svin	2,90

- 9) Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 5.857 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af fosfor jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	9.500
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	112
FEsv pr. kg. tilvækst	2,84
Gram P pr. FE sl. svin	4,65
Kg P ab dyr pr. sl. svin	0,62

- 10) Samtlige af husdyrbrugets slagtesvin skal leve op til ovennævnte krav til fodring. Dokumentation for indholdet af N og P ab dyr pr år skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 mdr. i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentationen kan være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.

Ophør

- 11) Senest 4 uger efter driftsophør af IE-husdyrbruget skal dette anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med et oplæg til vurdering efter §38 k, stk.1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering for menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950
Ringkøbing
2. marts 2018

menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

3. Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 256 af 21. marts 2017 (Husdyrbrugloven) (*Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006*).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 211 af 28. februar 2017 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr., 1324 af 15. november 2016 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 121 af 26. januar 2017 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 926 af 27. juni 2016.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1611 af 10. december 2015 (Olietankbekendtgørelsen).

Høring og offentliggørelse

Udkastet til tillægget har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 2. februar 2018 til 23. februar 2018, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om tillægsgodkendelse vil blive offentliggjort den 2. marts 2018 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over tilladelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 3. april 2018.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager, via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk, eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering.

En godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der den 1. august 2017 har en gyldig tilladelse, der ikke er bortfaldet efter de hidtidige regler, bortfalder først hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Da denne godkendelse er afgjort efter 1. august 2017 gives der en 6-årig udnyttelsesfrist i henhold til ny lovgivning (§48 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) mod den 2-årige udnyttelsesfrist jævnfør hidtidige regler.

Det generelle krav om kontinuitet i udnyttelsen medfører desuden, at i en godkendelse der efterfølgende ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tillægget, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når der har været en produktion svarende til mindst 25 pct. af det godkendte.

Med dette tillæg følger 8 års retsbeskyttelse, hvorefter der skal foretages en revurdering, som vil blive påbegyndt i 2026.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal godkendelsen uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- Torben Sandgrav, Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing

Konsulent:

- Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing v. Rikke Mogensen, e-mail: rim@vjf.dk

Ejer af arealer der grænser op til ejendommen:

- Nørbyvej 50

Ejere af nærmeste ejendomme inden for konsekvenszonen på 712 meter på følgende adresser:

Søndervig Landevej 48	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 46	6950 Ringkøbing

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Nørbyvej 42	6950 Ringkøbing
Sønderbyvej 38	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 29	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 44	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 29	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 54	6950 Ringkøbing
Sønderbyvej 38	6950 Ringkøbing
Søndervig Landevej 21	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 48	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 31	6950 Ringkøbing
Nørbyvej 33	6950 Ringkøbing

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing v. Rikke Mogensen, e-mail: rim@vjl.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ingkoebing-skjern@dof.dk
Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Bilag 1: Miljøreddegørelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 99.647 ver. 2 downloadet d. 5-1-2018 + fiktiv ansøgning 10.0050 ver. 1 Downloadet d. 26-6-2017

1.1 Ikke teknisk resume:

Torben Sandgrav, Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing søger om tillæg 1 til miljøgodkendelsen på Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing. Ejendommen er i 2009 miljøgodkendt til en udvidelse fra 6.500 slagtesvin (31 - 106 kg) til 8.928 slagtesvin (31 - 106 kg) samt byggeri af ny stald og overdækning af gylletank.

I dette tillæg søges der om at udvide dyreholdet til 9.500 slagtesvin (32 - 112 kg) i eksisterende stalde, i alt 264,66 DE. Der ændres ikke andet på ejendommen.

Gulvet i stald 1 er blevet ændret fra fuld spalte gulv til drænet gulv som en ikke godkendelsespligtig ændring. Nudriften er derfor ændret til drænet gulv i alle stalde.

I forhold til miljøgodkendelsen anvendes der ikke længere Benzoesyre til besætningen. Dette er udskiftet med nedsættelse af protein- og fosforindholdet i foderet.

Der er i beregninger og tekst regnet med en kumuleret udvidelse af dyreholdet. Der er dog indsendt en fiktiv ansøgning HG med skema nr. 10.0050 som viser den aktuelle udvidelse og overholdelse af det generelle ammoniakreduktionskrav.

1.2 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Stald anlæg med dyr, Godkendt dyrehold i miljøgodkendelse 18-11-2009

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	Virkemiddel
Eksisterende stald 1							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	2.016	51,19	31	106	504	Foderkorrektion
Eksisterende stald 2							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	2.304	58,50	31	106	576	Foderkorrektion
Eksisterende stald 3							

Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	4.608	117,00	31	106	1.240	Foderkorrektion
I alt		8.928	226,69		-	2.320	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Der henvises til side 4 Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift.

1.3 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Lokalisering

Intet nyt byggeri. Udvidelse foregår i eksisterende bygninger.

Faste afstandskrav

Alle afstandskrav er overholdt

Landskab og planforhold

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen

Energiforbrug

Ejendommens årlige elforbrug til staldens drift forventes at ligge på 100.000 kWh (egne tal). Ellers ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Energiteknologi på anlæg

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Vandforbrug

Vandforbruget forventes at stige til ca. 3.700 m³ årligt.

Vandteknologi på anlæg

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Støj

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Lys

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Fluer og skadedyr

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Støv

Der forventes ikke en forøgelse i generende støv fra ejendommen

Transport

Antallet af transportere til og fra ejendommen vil blive øget i forhold til den nuværende drift med ca. 17 transportere, grundet øget gylleproduktion.

Transporten fra og til ejendommen er for størstedelen foder, dyr og husdyrgødning. I vækstsæsonen er der endvidere et antal transporter til og fra de dyrkede arealer, hovedsageligt i forbindelse med forårsarbejde og høst.

Antallet af transporter i nu og ansøgt drift:

Type	Nudrift i 2009	Ansøgt drift	Transportmiddel
Levering af dyr fra ejendommen	48	48	Lastbil
Levering af dyr til ejendommen	12	12	traktor
Døde dyr	104	52	Lastbil
Korn	20	30	Lastbil
Tilskudsfoder	6	15	Lastbil
Gylletransporter*	200	250	Traktor
Diverse	15	15	Lastbil
i alt	Ca. 405	Ca. 422	

* I spidsbelastningssituationer vil gyllekørsel og transport af korn til siloer kunne ske udenfor ovennævnte tidspunkter og kunne forekomme i weekender. Der vil, i den udstrækning det er muligt, blive taget hensyn til omkringboende.

Vedr. transport af gylle er der udarbejdet kort der viser transportruter.

Affald og kemikalier

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Døde dyr

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Egenkontrol

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen

Risici

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

Opbevaring af foder og ensilage

Ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen.

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1	Gyllebeholder 2
--	-----------------	-----------------

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	x	x	x	x
Lagerandel flydende i procent	16	9	84	44
Lagerandel fast i procent	0	0	0	0
Opbevarings-kapacitet	400 tons	400 tons	2.050 tons	2.050 tons
Overdækning barriere	Naturlig flydelag	Naturlig flydelag		
Fast overdækning	Nej	Nej	Ja?	Ja

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniaktab

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % er overholdt på ejendommen. Der er et frivillig tiltag på 4,73 kg N/år.

Der er lavet beregninger som viser kravet for den aktuelle udvidelse i HG skema 10.050.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav	
Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for mælkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-4,73 kgN/år

Den samlede emission fra anlægget er på 4.032 kg N i ansøgt drift. Det er 703 kg N mere end den tilladte tilladelse i dag.

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau									
Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
stald 1	SvSI04	860,48	823,06	36,62	4,26%	57,23	-0,86	15,77	751,72
		993,86	949,93	43,92	4,42%	0,00	35,74	17,32	896,87
stald 2	SvSI04	983,40	941,56	41,85	4,26%	65,41	-0,99	18,02	859,11
		1133,55	1083,46	50,10	4,42%	0,00	40,77	19,76	1022,93
stald 3	SvSI04	1966,81	1883,11	83,70	4,26%	130,81	-1,98	36,05	1718,22
		2340,95	2237,49	103,45	4,42%	0,00	84,19	40,80	2112,51
Sum	Nudrift	3810,69	3648,53	162,17		253,45	-3,83	69,84	3329,05
		Ansøgt	4468,36	4270,88	197,47		0,00	160,70	77,88

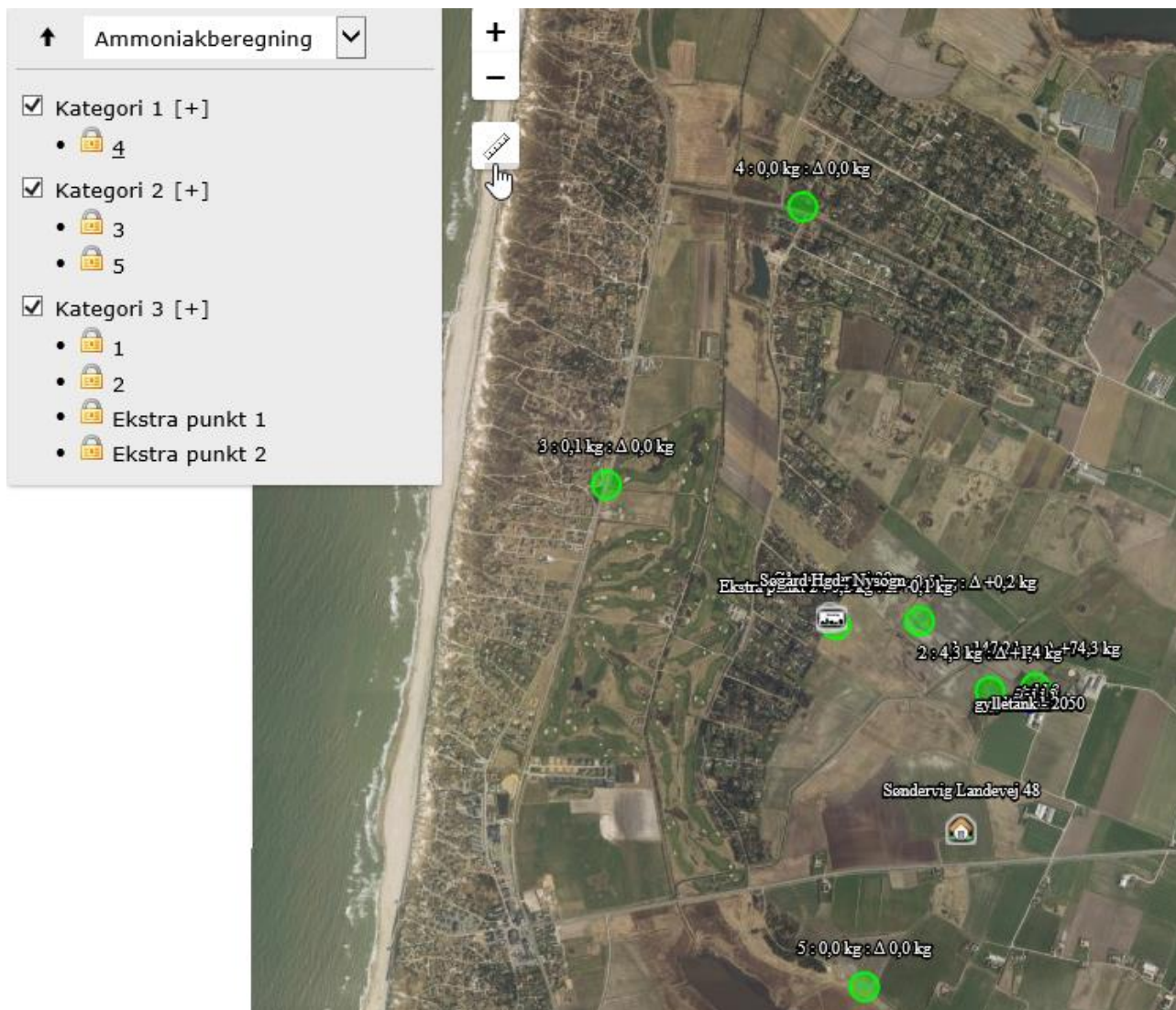
Påvirkning af natur

Naturen rundt om ejendommen er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009. Der ligger 2 §3-mose områder indenfor 300 m fra staldbygningerne som er vurderet til ikke at være ammoniakfølsomme. Derudover ligger der to arealer som er omfattet af §7 stk. 2. (heder over 10 ha og overdrev over 2,5 ha): Klitheden ved klitterne med Vesterhavet og overdrev langs Ringkøbing Fjords nordside.

Nærmeste §7 stk. 1 (kortlagt kvælstoffølsom natur i Natura2000 område) er hedeområde ved Lodbjerg Hede.

Det vurderes at der ikke er noget ammoniakfølsom skov i nærheden af ejendommen.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Der er lavet beregninger til det nærmeste §3-naturområde. Beregningerne viser en total belastning på henholdsvis 147,2 og 4,3 kg med en merbelastning på 74,3 kg og 1,4 kg. Da områderne blev vurderet som ikke særlig kvælstoffølsomme i 2009 anses dette at være stadig gældende.

Ammoniakdepositionen på de områder der er omfattet af §7 stk. ligger på henholdsvis 0,1 kg og 0 kg. Kravet til den maximale total deposition på 1 kg er derfor overholdt.

Ammoniakdepositionen på det område der er omfattet af §7 stk. 1 ligger på 0 kg i total depositionen. Kravet er således også overholdt her.

Kravene er således overholdt.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Opret naturpunkt							
Navn	Kategori ▲	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]	
4	1	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,0	0,0	
3	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,0	0,1	
5	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,0	0,0	
1	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+74,3	147,2	
2	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+1,4	4,3	
Ekstra punkt 1	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,2	0,5	
Ekstra punkt 2	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,2	

Lugt

Lugtgeneregning

Der er i lugtberegningerne regnet med at der kan køres 3,95 hold slagtesvin igennem pr. år. Antallet af stipladser er derfor tilpasset dette.

Den faktuelle afstand til byzone og samlet bebyggelse er angivet til ca. 890 m, og nærmeste nabo uden landbrugspligt er angivet til ca. 608 m. Geneafstanden i meter til Byzone, Samlet Bebyggelse og Enkelt bolig er udregnet til henholdsvis 737 m; 399 m og 180 m.

Dermed er genekriteriet overholdt.

Samlet resultat af lugtberegning									
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Søndervig Landevej 48	0	NY	274,27	180,33	219,41	144,27	607,55	Ja	Ja
+ Gransangervej 29	0	NY	563,46	398,78	563,46	398,78	892,89	Ja	Ja
+ Søjgård Hgd., Nysogn	0	NY	736,51	537,25	736,51	537,25	891,21	Ja	Ja

Lugtemission fra produktionen

Ansøgt drift

Staldafsnit	Stald-system kode	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt [LE]	Lugt [OU]	Effekt af teknologi [%]	Faktisk lugt [LE]	Faktisk lugt [OU]
stald 3	SvSI04	4977	1260	90,72	0	13.608,00	40.824,00	0,00	13.608,00	40.824,00
stald 2	SvSI04	2410	610	43,92	0	6.588,00	19.764,00	0,00	6.588,00	19.764,00
stald 1	SvSI04	2113	530	38,16	0	5.724,00	17.172,00	0,00	5.724,00	17.172,00
SUM	-	9500	2400	172,80	-	25.920,00	77.760,00	-	25.920,00	77.760,00

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 25.920,00^{0,6} = 711,71$ meter

1.6 Oplysninger om gødning Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	23399,62	5856,56	75,00	0,00	264,66
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

1.7 Opbevaringskapacitet

Følgende tanke er medtaget følgende i kapacitetsberegningen.

tank, Nørbyvej 52	400 m ³
tank, Nørbyvej 52	2050 m ³
kanaler, Nørbyvej 52	1200 m ³
<u>I alt minimum med kanaler</u>	<u>3650 m³</u>

Der produceres ca. 4.750 tons gylle. Der er ikke ekstra vandtilledning.

Dette giver en opbevaringskapacitet på 9,1 mdr.

1.8 BAT (Bedst tilgængelige teknik)

Management og Egenkontrol

Ansøger er bevidst om at miljøet i den udstrækning det er muligt skal til gode ses, at der skal være en høj dyrevelfærd og at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab). Derfor vil af ansøger i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- Medarbejderne orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt, og det ansvar der følger.
- Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges
- Ved kørsel med maskiner hvor der afsættes jord/husdyrgødning på vejene foretages der rengøring.
- Den daglige drift sker med omhu og opmærksomhed, så driften er optimal med hensyn til ressourceforbrug.
- Staldene rengøres med højtryksrensere min. 1 gang årligt.
- Staldinventar vedligeholdes efter behov.
- Forbruget af energi og indkøbt foder, (registres i driftsregnskabet).
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der bliver lagt vægt på høj dyrevelfærd. Blandt andet vil der blive brugt tid på opsyn, også udenfor alm. arbejdstid (aftenrunde), så syge dyr kan få behandling hurtigst muligt. Problemer i besætningen vil også i det daglige forsøges forebygget ved at de fysiske rammer for dyrene er i orden bl.a. ved at dyrene sikres et tørt leje. Ansøger har tilknyttet dyrlæge. Dyrlægen kommer ca. 1 gang / mdr.
- Forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed, og ved at medarbejdere i forbindelse med brug af maskiner tilser at tingene fungerer og at maskinernes afskærmning er i orden. Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen.

Staldanlæggene

Generelt for alle staldafsnit har bedriftens ansvarlige fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne, men selvfølgelig også holdt op mod økonomien. Ligeledes følges der med i udviklingen af ny teknologi set i relation til både dyrevelfærd og miljø. Alle stalde er med ventilation som sikrer et stort luftskifte, hvilket giver tørre staldgulve og lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Staldene

Der er tale om en eksisterende stald hvor dyreholdet udvides. Staldene er bygget med drænet gulv.

Der er ikke regnet med tiltag i staldene, men regnet med overdækning af den store gylletank på ejendommen og foderkorrektioner for alle slagtesvin. Der er regnet med 144,8 g råprotein/FE (norm 145,8 g råprotein/FE) og 4,65 g fosfor/FE (norm 4,8 g fosfor/FE)

Udregnet BAT-niveau

Det vejledende BAT-niveau er beregnet på ejendommen.

Kvælstof:

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)	
Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	4032,31 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	4085,14 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse af BAT:	-52,83 kgN/år

Fosfor:

BAT-kravet: $264,66 \text{ DE} * 22,3 \text{ kg P/DE} = 5.902 \text{ kg P}$

Ifølge HG udskilles der 5.857 kg P fra besætningen.

Det vejledende BAT-niveau er helt overholdt på ejendommen for både kvælstof og fosfor. Der er regnet med overdækning af den store gylletank, foderkorrektioner for alle slagtesvin. Der er regnet med 144,8 g råprotein/FE (norm 145,8 g råprotein/FE) og 4,65 g fosfor/FE (norm 4,8 g fosfor/FE)

Det vejledende BAT-niveau er helt overholdt på ejendommen for både kvælstof og fosfor.

Fravalg af tiltag

Biologisk luftvasker

Biologisk luftvasker anvendes for at reducere lugt. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone. Biologisk luftvasker er desuden fravalgt, da der er store driftsmæssige omkostninger forbundet med driften, både med hensyn til strøm, vand og vedligeholdelse.

De biologiske luftvaskere har problemer med driftssikkerheden, filtrene stopper ti med biofilm som kræver højtryksrensning og "genstart" af anlægget. Mens biofilmen er under opbygning har anlægget ingen eller væsentlig reduceret effekt.

Benzoesyre i foderet

Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin.

Herudover kan tilsætning af benzoesyre være en fordel i besætninger med f.eks. Lawsonia. Det kan her have en positiv effekt på sundheden, hvorfor produktet kan blive økonomisk neutralt at anvende. I den pågældende besætning har man dog ingen sundhedsmæssige problemer og det anses derfor at tilførsel af benzoesyre vil medføre en merudgift på ca. (10) kr. pr. gris (sl.svin) (4) kr. pr. gris (smågris)

Med forventet prissætning af Benzoesyre i 2010 vil omkostningen udgøre ca. 20 kr./slagtesvin. Med nutidens DB i slagtesvineproduktionen er tilsætning af Benzoesyre ikke økonomisk relevant.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Benzoesyretilsætningen vurderes til det konkrete projekt at have for lille effekt set i forhold til udgifterne der er forbundet med tilsætningen.

Ændring af ventilationsafkast

Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget.

Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.

Kemisk luftvasker

Reducerer ammoniakfordampningen fra staldene.

For at opnå den fulde udnyttelse af luftvaskerne skal der sendes betydelige mængder luft gennem. Det betyder for det konkrete projekt at man skulle samle afkast fra flere sektioner for at få den fulde udnyttelse af rensere. En sådan samling af afkast kan rent teknisk være vanskeligt, når man arbejder med mange mindre sektioner, der hver for sig har et meget lavt luftskiftebehov. (Kan være vanskeligt i eksisterende stalde)
Luftvaskeren er valgt fra af tekniske årsager og derfor ikke vurderet rent økonomisk.

Investeringen udgør ca. 400.000 kr. Hertil kommer omkostningerne til den daglige drift. Ifølge Miljøstyrelsens BAT-blad: Luftvasker med syre (19.05.2009) er den samlede meromkostningen pr. produceret slagtesvin ved 100 % luftrensning 20 kr.
Luftvaskeren er valgt fra ud fra en samlet økonomisk betragtning.

Køling af kanalbund

Dette er ikke aktuelt i eksisterende stalde uden nedlagte slanger til køling.

Gylleforsuring

Gylleforsuring er uegnet i staldanlæg, hvor der bruges meget halm.
Der kan være problemer med lugtgener i forbindelse med gylleforsuring. Disse forekommer oftest fra procestanken, men der kan også ske en forværring af lugtgener, hvis der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Gylleforsuring fravælges p.g.a. risikoen for forværrede lugtgener i forhold til nabo/samlet bebyggelse/byzone.

Gylleforsuring fravælges, da der er tale om eksisterende stalde, hvormed der ikke kan gives sikkerhed for at gyllekanalernes beton, kan modstå syrepåvirkningen.

Anlæggets effekt er i det konkrete projekt vurderet at være væsentlig større end nødvendigt for at bringe ansøgningen i balance. Økonomien i forsuringen opretholdes også af, at man selv kan udnytte den ekstra kvælstof i marken, og da gyllen behandles på et biogasanlæg, og man derfor ikke får sit eget gylle tilbage, forsvinder denne fordel. Det øgede svovlindhold er også uønsket fra biogasanlæggets side.

Dette sammenholdt med en økonomisk større investering, - anslået 1.000.000 kr. og en årlig udgift til drift og afskrivning på 200.000 kr. syntes virkemidlet ikke at kunne leve på til BAT for det pågældende projekt.

Med fokus på ejendommens interne varmebehov vil der blive brug for alternative varmekilder til produktionen, hvis man ved tilvalget af forsuring vælger køleteknikken fra.

Miljøstyrelsens BAT-blad: Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde (19.05.2009) anslår at den samlede meromkostningen pr. produceret slagtesvin er 21 kr. ved 250 DE.

Det vejledende BAT-niveau er beregnet på ejendommen.

Kvælstof:

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	4032,31 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	4085,14 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse af BAT:	-52,83 kgN/år

Fosfor:

BAT-kravet: $264,66 \text{ DE} * 22,3 \text{ kg P/DE} = 5.902 \text{ kg P}$

Ifølge HG udskilles der 5.857 kg P fra besætningen.

Det vejledende BAT-niveau er helt overholdt på ejendommen for både kvælstof og fosfor.

Der er regnet med overdækning af den store gylletank, foderkorrektioner for alle slagtesvin. Der er regnet med 144,8 g råprotein/FE (norm 145,8 g råprotein/FE) og 4,65 g fosfor/FE (norm 4,8 g fosfor/FE)

Bilag 2: Miljøvurderingen

Vurdering af husdyrbrugets anlæg

Ansøgningen om tillæg miljøgodkendelse omfatter en udvidelse af husdyrbrugets antal af slagtesvin **fra** 8.928 (31-106 kg) svarende til 226,69 DE **til** 9.500 (32-112 kg) svarende til 264,66 DE i eksisterende bygninger på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing.

Lokalisering

Generelle afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Afstandskravene i §8 gælder udelukkende for etablering af stalde og lignende, samt gødningsopbevaringsanlæg.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, fredede fortidsminder, strand, søer, åer, skove og kirker. Anlægget ligger inden for kulturarven "hus" (evt. med stald) fra oldtiden og kystnærhedszonen.

Da der ikke fortages nyt byggeri, er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Placering i landskabet

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med ændringen af dyreholdet. Husdyrbruget vil derfor fremstå uændret.

Indretning

Dyrehold/Produktion

Besætningssammensætningen, staldtype og årlig produktion i ansøgt drift fremgår af tabellen i redegørelsens bilag 1. afsnit 1.2 Oplysninger om staldanlæg og besætning.

Der er stillet vilkår om, at der må ikke på noget tidspunkt være flere end i alt 2.400 slagtesvin på stald.

BAT-Bedste tilgængelige teknik

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §11 og §12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

- Staldindretning
- Management
- Foder
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier (standard vilkår) for ammoniak for visse typer af eksisterende stalde og nye stalde.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 4.085,14kg NH₃.

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 4.032,31kg NH₃, i følge ansøgningen.

Det beregnede emissionsniveau for ammoniak er således overholdt.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Der er udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor i svineproduktion.

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fastlagt et BAT-emissionsniveau for bedriften på 5.902 kg P/DE ab lager for slagtesvin.

Emissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 5.857 kg P/DE ab lager, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for fosfor, jf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Staldindretning

I miljøgodkendelsen fra 2009 var de 2 ældre stalde med systemet fuldspaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gyllen.

I den nyere stald er der etableret drænet gulv mede spalter (33/67).

I miljøgodkendelsen fra 2009 om, at de eksisterende stald med fuldspalter skal leve op til Bat-kravet for gulvtyper seneste 1. juli 2015.

Alle 3 stalde er nu etableret med drænet gulv + spalter (33/67).

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Management

Der henvises til bilag 1 afsnit 1.8 BAT- Management

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer således, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management

Foder

I dette tillæg til miljøgodkendelsen er virkemiddelet til foder ændret fra tilsætning af benzoesyre til foder til nedsættelse af protein -og fosforindholdet i foderet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Vandforbruget forventes at stige fra ca. 3.500 m³ årligt til ca. 3.700 m³ årligt. Energiforbruget forventes at stige årligt fra 70.000 kwh til 100,000 kvh.

Alle stalde er mekanisk ventileret. Der udføres regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Uændret i forhold til miljøgodkendelsen dateret 18. november 2009. Der henvises derudover til afsnit 1.7 Opbevaringskap.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Uændret i forhold til miljøgodkendelsen dateret 18. november 2009.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Alternativer og fravalg BAT

Der henvises til bilag 1 afsnit 1.8 BAT- Fravalg af tiltag.

I følge ansøgningen er følgende teknikker fravalgt:

- Biologisk luftvasker
- Benzoesyre i foderet
- Ændring af ventilationsafkast
- Kemisk luftvasker
- Køling af kanalbund
- Gylleforsuring

Fravalget af de overnævnte teknikker er velbegrunderet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak. Ovenfor nævnte teknikker vurderes ikke til at være BAT for ansøgte husdyrbrug.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

IE-husdyrbrug

Husdyrbruget adresse Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion af slagtesvin på over 210 DE

For IE-husdyrbrug gælder en række skærpede miljøkrav til driften, som er beskrevet i nedenstående afsnit:

BAT-konklusioner

Ringkøbing-Skjern Kommune skal, ud over de gældende BAT-standardvilkår, lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med miljøgodkendelse og revurdering af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende.

Den 21. februar 2017 blev der i EU-tidende publiceret BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin. Det er Miljøstyrelsens umiddelbare vurdering, at kravene i BAT-konklusionerne i meget vid udstrækning allerede er indeholdt i den gældende regulering.

Miljøgodkendelsen udarbejdes derfor på baggrund af de gældende BAT-standardvilkår og konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter. Når der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter, skal godkendelsen tages op til revurdering.

Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets årlige indberetning til NaturErhvervstyrelsens Register for Gødningsregnskab, der som minimum omfatter oplysninger om antallet af dyr samt indgangs- og udgangsvægt for dyrene på husdyrbruget, er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om indberetning af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen fra husdyrbrugets gødningsregnskab, således at det kan kontrolleres, at forudsætningerne ved godkendelsen ikke har ændret sig.

Overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes. Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Begrænsning af anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13 stk. 1 nr. 15, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet

KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med

hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Alternative løsninger

Andre muligheder

Der udvides i eksisterende bygninger.

Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

Drift

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.
Håndtering på husdyrbruget: Der er ikke toilet i eksisterende staldbygninger.
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem.

<p>I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spill af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme, hvor arealet af tagflader og befæstede overflader med afløb overstiger 7.500 m², skal vandet afledes til nedsivning eller til vandløb. Ved nedsivning skal sagen anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med angivelse af placering af nedsivningsanlægget samt dimensioneringsgrundlaget. Ved afledning til vandløb, herunder grøfter, skal udløbene forsynes med bassiner af passende størrelse med henblik på tilbageholdelse af bundfældelige stoffer. Hvor der er hydrauliske problemer skal udledningen som udgangspunkt reduceres til 1 – 2 l/s pr. ha. Dimensioneringsgrundlaget for regnvandsbassiner kan ses på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Eksisterende tagflader er opgjort til 3.591m². Vand fra tage og cementplads løber via afløb og sivdræn til afvandingskanal.</p>
<p>Møddings- og ensilagesaft</p> <p>Definition og krav: På møddingspladser, ensilagepladser skal regnvand, som falder på pladserne og væske der løber fra saftgivende ensilage og fast gødning opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Der er ingen møddingsplads eller ensilageplads på ejendommen.</p>
<p>Spildevand fra vaskeplads</p> <p>Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Vask af maskiner foregår i marken.</p>

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af spildevand, restvand og saftafløb, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er i miljøgodkendelsen fra 2009 stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

Håndtering og opbevaring af affald

Der er i miljøgodkendelsen fra 2009 stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

I forbindelse med dette tillæg til miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med

eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Egenkontrol

Der er i miljøgodkendelsen fra 2009 stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrafter er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande.

Naboforhold

Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilket er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlige lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende:

Byzone:	737 meter
Samlet bebyggelse:	563 meter
Enkelt bolig:	219 meter

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 892 meter til samlet bebyggelse og 609 meter til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Kloster) er 891 meter.

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Støj

Støjkilder fra husdyrbruget er uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2009.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at

blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2009.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2009.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at især antallet af transporter af husdyrgødning vil stige.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

Ammoniakpåvirkning

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Generel ammoniakreduktion

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 %, dog med visse modifikationer i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser, sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Ifølge ansøgningen udleder husdyrbruget 4,73 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget, er opfyldt.

Ammoniak påvirkning af natur

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-

Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Der er udført en beregning til kategori 1- natur området nord for ejendommen. Naturområdet er §3 hede. Beregningen viser en merdeposition og totaldeposition på 0,0 kg N/år til naturområdet.

Det vurderes, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur pga. den store afstand på ca. 2,1 km til kategori 1- natur området samt ovennævnte beregning.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Der er udført beregninger til kategori 2- natur områderne henholdsvis ca. 1,3 km syd og ca. 1,9 km vest for ejendommen. Naturområderne mod syd er §3 overdrev og vest er §3 hede.

Tålegrænsen for §3overdrev/hede vurderes til at være mellem 10-20 kg N /ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2014, beregnet til 14,3 kg N/ha/år i området omkring naturarealerne.

Det betyder, at tålegrænsen for §3overdrev/hede ikke er overskredet.

En beregning af ammoniakdepositionen viser, at totaldepositionen fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,0 kg N/ha/år til §3 overdrev mod syd og 0,1 kg N/ha/år til §3 hede mod vest.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret hede, moser, eng og søer. Moser, heder, enge, strandenge og søer er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

De nærmeste kategori 3-naturområderne er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg (meter)	Retning	Merbelastning Kg/N/ha	Totalbelastning Kg/N/ha	Beregningspunkt i ansøgningen
§3 Mose*	Ca. 20	Nordvest	74,3	147,2	1
§3 Mose	Ca. 160	Vest	1,4	4,3	2
§3 Mose	Ca. 600	Nordvest	0,2	0,5	Ekstra punkt 1
§3 Hede	Ca. 900	Nordvest	0,1	0,2	Ekstra punkt 2

* Fejlregistreret

Vurdering

Et område registreret som mose ligger lige vest for husdyrbruget (beregningsspunkt 2). Området er omgivet af marker.

Mosen vurderes ikke at være en ammoniakfølsom naturtype. Den er meget tilgroet med trævegetation, en blanding af frugttræer, sitka-graner og birketræer. Arealet har meget få lysåbne områder og en lav naturkvalitet med få karakteristiske arter for moser. Beregningen til arealet viser en total-deposition svarende til 4,3 kg N/ha og en merbelastning på 1,4 kg/N.

Kommunen vurderer samlet set, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig ændring af arealets tilstand, idet det ikke vurderes at være ammoniakfølsomt.

Et andet område lige nordvest for husbruget er vejledende registreret som en §3-mose (Beregningsspunkt 1). Kommunen vurderer ikke, at området af naturbeskyttelseslovens §3, idet det ikke er vådt og er træbevokset med birk, frugttræer, nåletræer og brombær. Området vil derfor blive afregistreret som §3 område. Kommunen har foretaget besigtigelse af områderne den 16. januar 2018.

Et moseområde (beregningsspunkt "ekstra punkt 1"), som ses nedenfor med gul skravering, ca. 600 meter nordvest for husdyrbruget imellem dyrkede marker og er grøftet. Området er delvist tilgroet i kratvegetation. Området er besigtiget af staten i august 2012. Arterne på arealet er almindeligt forekommende og indikerer ikke en ammoniakfølsom naturtype.

Der er beregnet en totalbelastning på 0,5 kg N og en merbelastning på 0,2 kg N til området.

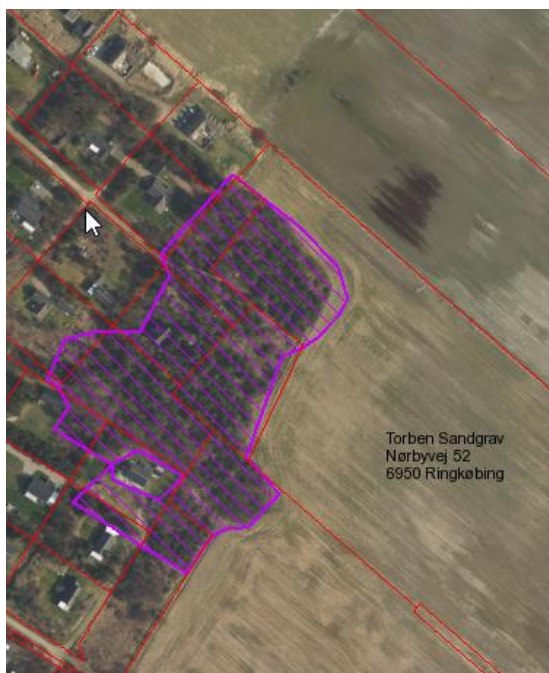
Kommunen vurderer ikke, at området tilstand vil blive ændret væsentligt som følge af udvidelsen.

Det grønt skraverede område, som ses nedenfor, er vejledende registreret som §3-eng. Kommunen vurderer på baggrund af gennemgang af luftfotos, at området ikke er §3-eng og vil derfor blive afregistreret som §3-område.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950 Ringkøbing
2. marts 2018

Et hedeområde (beregningpunkt "ekstra punkt 2") delvist beliggende indenfor et sommerhusområde ca. 900 meter fra husdyrbruget. Området er meget tilgroet i fyr. En beregning viser en totalbelastning på 0,2 kg N og merbelastning på 0,1 kg N til heden. Kommunen vurderer ikke, at områdets tilstand vil blive ændret væsentligt som følge af udvidelsen.

Øvrig natur omkring anlægget:

Der ligger ikke §3 enge eller vandhuller inden for 300 meter fra staldanlægget der er §3-beskyttet natur.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Vurdering af husdyrbrugets arealer

I henhold til § 10, stk. 10 i Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (LOV nr. 204 af 28. februar 2017) skal kommunen ikke stille vilkår til husdyrbrugets arealer efter 2. marts 2017. De nødvendige miljøhensyn som følge af anvendelse af husdyrgødning varetages i stedet for af generelle regler fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet til 9.500 slagtesvin (32-112 kg), i alt svarende til 264,66 DE, kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.
Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørbyvej 52, 6950
Ringkøbing
2. marts 2018

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 4: Situationsplan, samlede anlæg

